

Vaskeplads i væksthus

Der er lige nu mange spørgsmål vedrørende vaskeplads i væksthus, og langt de fleste går på, hvordan den skal udformes for at opfylde kravene.

Der er fra miljøstyrelsen ikke angivet løsningsforslag til etablering af vaskepladsens udformning, og der stilles ikke krav til, hvordan vaskeplads skal se ud og hvordan den opbygges.

Miljøstyrelsen har i vejledning til vaskeplads givet plads til at hvert enkelt gartneri finder løsning til vaskeplads, der passer ind i det pågældende gartneri.

Det eneste krav er, at vaskepladsen skal sikre, at gartneriet overholder kravene beskrevet i vejledningen.

Vaskepladsen være placeret på tæt belægning og skal være konstrueret, så at vaskevand ikke:

- Løbe i kloak eller via af afløb kommer ud i naturen (vandløb, grøfter, marker m.m.)
- Sive ned gennem jorden
- Løbe ud på jorden under bordene

Vaskevand fra vaskepladsens skal ledes til og opsamles i en tæt beholder eller returkar.

Hvis en vaskeplads ikke er forbundet med opsamlingsbeholder eller returkar med fastmonteret slange- eller rørforbindelse, skal man forhindre spild når forbindelsen afkobles. Det kan særligt være ved mobile vaskepladser. Slinger eller rør der tilkobles vaskepladsen eller en pumpe, når vaskepladsen skal tømmes, skal være monteret med en kontraventil i den ende hvor tilslutningen sker, så rester af vaskevand ikke kan løbe ud.

Vær opmærksom på at kravene til vaskepladsen afhænger af om man ligger indenfor eller udenfor et BNBO (boringsnært beskyttelsesområde). De specifikke krav fremgår af vejledningen.

Man skal kunne sandsynliggøre, at der under ingen omstændigheder kan ske en spredning eller afledning af vaskevand og pesticidrester, der kan resultere i en forurening uden for vaskepladsen. Man skal sikre sig, at der ikke kan ske overløb fra karret eller beholderen. Har man lavet en mobilvaskeplads skal man sikre sig at den ikke kan vælte.

I forbindelse med udarbejdelse af vaskepladsen kan det anbefales, at der laves en procedurebeskrivelse for vask og påfyldning af sprøjten, samt beskrive hvad man gør i tilfælde af der sker spild af plantebeskyttelsesmidler.

Ved placering af vaskepladsen skal man være opmærksom på afstandskrav til indvindingssteder og overfladevand. Dette står nærmere beskrevet i vejledningen.

Miljøstyrelsen arbejder lige nu på et kort notat omkring vaskepladser i væksthuse. Så snart det bliver offentliggjort vil det blive sendt ud med PlanteværnsNyt.

INDHOLD:

Vaskeplads i væksthus	1
Pesticidkontroller finder overtrædelser på 75% af de kontrollerede gartnerier	2
Er du klar til kontrolbesøg?	2
Gartneriets vejledning omkring fyldning og vask af sprøjter	5
Udsat godkendelsesperiode	5
Salling Group vil fremme bæredygtig produktion af blomster og planter ..	6
Tidselsommerfugl, Vanessa cardui ..	6
Afprøvning af alternative bekæmpelsesmidler mod meldug ..	6
Beregningsprogram til tankblandinger af sprøjtemidler	7

Pesticidkontroller finder overtrædelser på 75% af de kontrollerede gartnerier

Antallet af fejl på Landbrugsstyrelsens pesticidkontrol hos gartnerier, frilandsgartnerier og frugtavlere er noget højere end gennemsnittet på 39% på hele jordbrugserhvervet.

Desværre er det sådan, at tilliden til at gartnerierhvervet ligger på et meget lille sted, om end flere har gjort meget godt i mange år og rettet op på forholdene omkring opbevaring og sikring for udledning af pesticider, så finder kontrollen desværre for mange fejl.

Når tilliden er brudt fra styrelsens side, så kan det have meget uheldig effekt på det øvrige arbejde omkring blandt andet godkendelse af pesticider.

Fra august 2018 ind til dags dato, har der været kontrol på i alt 83 virksomheder indenfor gartnerierhvervet.

	Antal kontroller	Antal gartnerier uden fejl	Antal gartnerier med fejl
Væksthus og planteskoler	46	12	34 (74 %)
Frilandgrøntsager	18	2	16 (89 %)
Frugtavlere	19	6	13 (68 %)
I alt	83	20	63 (75%)

Overtrædelserne skyldes primær opbevaring af danske pesticider, som tidligere har været godkendt i Danmark. På hvert af de enkelte gartnerier eller frugtavlere bliver der fundet op mod 5 forskellige overtrædelser af lovgivningen på pesticidområder.

Nedenstående tabel viser fordelingen af overtrædelser i forbindelse med kontrol i væksthusproduktioner

Overtrædelse	Antal
Opbevaring af pesticider	6
Besiddelse af ulovlige danske pesticider	20
Besiddelse af udenlandske pesticider	6
Sprøjtejournal	17
Ulovlig anvendelse af pesticider	11
Vaske- og påfyldningspladser	15
Uddannelseskursus	8
Besiddelse af mosegrise- eller muldvarpegift uden autorisation	3
Syn af sprøjter	4

Er du klar til kontrolbesøg?

Når Landbrugsstyrelsen kommer på kontrolbesøg hos dig for at kontrollere din besiddelse, opbevaring og anvendelse af plantebeskyttelsesmidler, så vil de blandt andet kontrollere følgende:

- **Opbevares plantebeskyttelsesmidlerne forsvarligt.**

Vi anbefaler at plantebeskyttelsesmidlerne opbevares i giftskab/rum, der er låst. Det gælder også mikrobiologiske midler med et registreringsnummer.

Der må ikke være kloak eller afløb, der hvor plantebeskyttelsesmidlerne opbevares. Er der kloak eller afløb lukkes det med cement.

Flydende plantebeskyttelsesmidler skal stå under pulver og granulat, og de skal stå i spildbakker.

Vær opmærksom på at tilberedt sprøjtevæske ikke må efterlades i gartneriet, så det er tilgængeligt for andre. Opblandet sprøjtevæske skal altid være under opsyn.

- **Godkendelser på plantebeskyttelsesmidler**

Der må kun opbevares og anvendes midler godkendt i DK. Brug Middeldatabasen eller app'en "Kemitjek" til at kontrollere om et middel er godkendt. Dette bør gøres 2 gange årligt. Alle midler skal have en dansk etikette.

Brug kun midler, der er godkendt til dine kulturer/afgrøder. Tjek på etiketten om midlet er godkendt til brug i prydplanter i væksthuse.

Alle ikke- lovlige midler afleveres på den kommunale modtagestation.

Off-label godkendelser/ godkendelser til mindre anvendelse skal opbevares ved /i giftskabet.

Midler godkendt til kun godkendt til væksthuse, må kun bruges i lukkede væksthuse, hvor der ikke sker udledning til det omgivende miljø, kloak eller ikke- befæstet areal som f.eks. jorden under bordene.

Overhold dosering og max. antal behandlinger pr. kultur.

Det gælder også mikrobiologiske midler med et registreringsnummer.

- **Sprøjtejournalen**

Der skal føres sprøjtejournal over anvendelse af plantebeskyttelsesmidler, også mikrobiologiske midler med et registreringsnummer. Sprøjtejournalen skal føres senest 7 dage efter, der er udbragt plantebeskyttelsesmidler, og sprøjtejournalen skal gemmes i 3 år. Sprøjtejournalen skal mindst indeholde følgende oplysninger:

- ◇ Dato
- ◇ Hus nr. (evt. bord nummer)
- ◇ Kultur
- ◇ Arealets størrelse
- ◇ Anvendte midler (gerne registreringsnummer)
- ◇ Dosering (mængde pr. ha eller m²)
- ◇ CVR -nummer

Ved kontrol af sprøjtejournal kontrollerer myndigheden blandt andet, at anvendte doseringer er korrekt, at der ikke er sket overdosering, at anvendte midler er godkendt til kulturen og midlerne er anvendt i henhold til etikette og/eller mindre anvendelse.

Til at sikre at der ikke sker overdosering kan man bruge beregningsprogram fra HortiAdvice.

- **Sprøjteudstyr**

Alle sprøjter skal være synet, og de skal være vedligeholdt og i god stand.

Hvis påfyldningshullet er mere end 1.30 m over fast underlag, skal der være præparatfyldeudstyr.

Det anbefales at have fastmonteret vandur/dødemandsknap og kontraventil på sprøjten. Alternativt skal der være kontraventil på alle tapsteder, hvorfra sprøjten fyldes med vand

(alle tapsteder i gartneriet), og der skal ved sprøjten være et vandur eller dødemandsknap, der bruges ved påfyldning af vand.

Kontraventil og vandur på væksthussprøjte

• Påfyldning af plantebeskyttelsesmidler

I gartnerier uden for boringsnære beskyttelsesområder (BNBO) kan man hælde beskyttelsesmidler i sprøjten enten på vaskepladsen eller et andet sted i gartneriet, hvor der er tæt belægning uden mulighed for afløb til kloak, miljø eller ikke-befæstet areal som f.eks. jord under bordene. Der skal enten være kattegrus eller savsmuld til opsamling af eventuelt spild, eller spild skal ledes til returkar eller opsamlingsbeholder.

Inden for et BNBO skal påfyldning foregå på vaskepladsen.

Både i og uden for et BNBO der følgende krav være opfyldt ved påfyldning:

- ◊ 25 meter fra et indvindingssted til ikke-almen vandforsyning
- ◊ 50 meter fra overfladevand (vandløb, søer og kystvand, samt § 3-natur.)

• Sprøjtecertifikat og sprøjteopdateringskursus / autorisation

Alle der sprøjter skal have et sprøjtecertifikat og et gyldigt sprøjteopdateringskursus, og man skal tilmelde sig Miljøstyrelsens autorisationssystem MAB. HUSK man skal på sprøjteopdateringskursus hver 4. år.

Er du ikke tilmeldt skal du have udfyldt og underskrevet en Tro-og-love erklæring. Fra 1. juli 2020 skal alle, der i forbindelse med deres arbejde anvender eller køber plantebeskyttelsesmidler, være tilmeldt MAB.

• Bortskaffelse af tom emballage og pesticidrester

Uren tom emballage skal opbevares i giftskab.

Når emballagen er tom skal den skylles mindst 3 gange og skyllevandet skal sprøjtes ud over kulturen eller hældes i returkar.

Emballage punkteres eller skæres op og bortskaffes i henhold til etiketten. Pesticidrester

Tro og love erklæring frem til MAB-autorisation	
Tro og love erklæring for personer/virksomheder, der frem til 1. juli 2020 ønsker at købe og anvende sprøjtemidler uden at have en medarbejder ansat, der er autoriseret i MAB og uden selv at være autoriseret i MAB. Erklæringen udfyldes ved at udfylde Felt A + B eller Felt A + C. Erklæringen er kun gyldig, hvis to felter er udfyldt. Erklæringen skal opbevares på ovennævnte virksomhed og den skal opbevares sammen med original eller kopi af det relevante sprøjtecertifikat/sprøjtebevis eller bevis for gennemført opdateringskursus. Erklæringen skal på forlangende fremvises til kontrolmyndighed.	
Ejer/Driftsleder Jeg bekræfter hermed, at jeg selv eller en ansat i virksomheden er i besiddelse af et gyldigt sprøjtecertifikat/sprøjtebevis på et hvert tidspunkt, hvor jeg/virksomheden køber professionelle sprøjtemidler eller på et hvert tidspunkt, hvor jeg eller den ansatte med sprøjtecertifikat/sprøjtebevis benytter sprøjtemidler i erhvervsområde sammenhæng. Jeg er bekendt med, at ethvert køb af professionelle sprøjtemidler til og erhvervsområde anvendelse af sprøjtemidler i nævnte virksomhed uden opfyldelse af forpligtelse om relevante uddannelse/certifikat er ulovligt. Ejer/Driftsleders sprøjtecertifikat Hvis ejer eller driftsleder selv har gyldigt sprøjtecertifikat/sprøjtebevis for opdateringskursus andres oplysninger om erhvervelsen af uddannelsen her. Alternativt anføres disse oplysninger for en medarbejder i felt C nedenfor.	Felt A. Navn på virksomheden, som denne tro-og-love erklæring gælder for: Virksomhedens CVR nr.: P. nr. (hvis relevant): Navn på den ejer/driftsleder eller lign., der har bemyndigelse til at underskrive erklæringen. NAVN: CPR nr.: Dato og ejers/driftsleders underskrift:
Medarbejders sprøjtecertifikat Undertegnede bekræfter hermed, at jeg er medarbejder i ovennævnte virksomhed og at jeg er i besiddelse af et gyldigt sprøjtecertifikat/sprøjtebevis for opdateringskursus på et hvert tidspunkt, hvor jeg	Felt B. Type af uddannelse/certifikat: Dato for gennemført kursus/uddannelse: Udløbsdato for certifikat/bevis (4 år fra udstedelse): Felt C. NAVN: CPR nr.: Type af uddannelse/certifikat:

kan afleveres på den kommunale modtagestation for farligt affald.

En tom dunk med udløbet dato er lige så ulovlig at opbevare, som en ulovlig dunk med noget i.

- **Vaskepladsen**

Fra den 1. juli 2019 skal alle gartnerier have en vaskeplads til vask og eventuel påfyldning.

- **Vask af sprøjte udvendig**

- ◊ Udvendig vask skal ske på vaskeplads
- ◊ I væksthuse med betongulv i hele væksthuset og recirkulering kan sprøjten vaskes i huset.

- **Vask af sprøjte indvendig**

- ◊ Ved Indvendig vask af sprøjten skal pesticidrester fortyndes mindst 50 gange og bringes ud over det behandlede areal.
- ◊ Indvendig vask af sprøjte skal altid foregå på tæt belægning, så der ikke kan ske afløb eller spild til jord.

Gartneriets vejledning omkring fyldning og vask af sprøjter

Som professionel bruger af plantebeskyttelsesmidler, skal du sandsynliggøre, at anvendelse overholder lovene på området og at anvendelsen ikke er skyld i forurening. Lav derfor en kort beskrivelse af gartneriets procedurer omkring fyldning og vask af sprøjten. Der kan blandt andet beskrive:

- Hvor og hvordan påfyldes sprøjten?
- Hvor og hvordan vaskes sprøjten?
- Hvad gør man, hvis der sker spild af plantebeskyttelsesmidler?
 - ◊ Hvad har man til opsamling af spild
 - ◊ Hvor deponeres det?
 - ◊ Hvordan bortskaffes det?
- Hvordan tømmes vaskepladsens beholder eller kar?

Vejledning hænges op ved vaskepladsen.

Udsat godkendelsesperiode

Nedenstående midler har fået udsat godkendelsesperioden, og der er sat ny udløbsdato:

Teldor WG 50 (18-343) - ny udløbsdato 1. juli 2020

Karate 2,5 WG (1-163) - ny udløbsdato 30. september 2019. Udsættelsen er kun på 3 md., så vi må forvente, at MST er færdig med revurderingen til efteråret.

Salling Group vil fremme bæredygtig produktion af blomster og planter

Salling Group vil ved gradvist at skærpe kravene inden for miljømæssige og sociale forhold hos deres leverandører af planter og blomster bidrage til ordentlige arbejdsvilkår, beskyttelse af naturen og naturens ressourcer.

Fra udgangen af 2020 skal man som leverandør af blomster og planter til Salling Group som minimum være MPS ABC certificeret eller have påbegyndt registreringerne i MPS ABC. Hvis man er Global GAP eller MPS GAP bortfalder dette krav. I MPS ABC registreres forbruget af gødning, plantebeskyttelsesmidler energi, vand og affald, og efter auditering får virksomheden en miljøscore.

Fra udgangen af 2021 skal alle producenter være enten MPS GAP eller Global GAP certificeret. I GAP 'en ser man på om virksomheden har en fornuftig praksis inden for sporbarhed, anvendelse af plantebeskyttelsesmidler, miljøbeskyttelse, arbejdsmiljø, sikkerhed og hygiejne. Der stilles her krav om at producenterne af udgangsmateriale (stiklinger, småplanter) er certificeret.

Kilde: Miljø og Sociale krav, blomster og planter. 25. juni 2019. Salling Group

Tidselsommerfugl, *Vanessa cardui*

Som mange har bemærket, så har vi oplevet en invasion af tidselsommerfugle, som efter en lang flyvetur sydfra, kan opleves siddende i en masse blomster og suge nektar. Ganske smukke sommerfugle, men vær opmærksom på, at den kan lægge æg på rigtig mange planter, hvor larverne så spiser af bladene og at den måske kan volde dig problemer.

Æggene lægges enkeltvis og er grønne. Klækker efter 3-7 dage, hvorefter larven fremkommer. Den er 35-40mm lang, gråsort med fine hvide, gule og grønne prikker og behåret.

Foto: Colourbox

Larven lever 3-4 uger, forpupper sig og efter 2 uger kommer de nye sommerfugle frem.

Som navnet antyder, så er tidsel en af dens ynglingsværtsplanter, men i mangel af tidsler, kan den sagtens formere sig på andre planter.

Hvis du oplever larver af Tidselsommerfugl eller andre sommerfuglelarver, så kan 1-3 behandlinger med DiPel DF - et *Bacillus thuringiensis*produkt, være en god ide. Da larven skal optage midlet, er det vigtigt med en god sprøjteteknik og med en god vandmængde, typisk 400-800 l/ha, men ved tætte kulturer anbefales en højere vandmængde.

Afprøvning af alternative bekæmpelsesmidler mod meldug

HortiAdvice har fokus på bekæmpelse af meldug ved brug af alternative bekæmpelsesmidler. I projektet "*Bedre sundhed og kvalitet i potteplanter*" er der fokus på biostimulanter og deres mulige positive effekt på planter, herunder forebyggelse af meldug i potteplanter. Der arbejdes med produkter som SaliscylPure, Loker L og calciumklorid.

I projektet "*Alternative bekæmpelsesmetoder i væksthushavensager*", afprøver vi en lang række midler til bekæmpelse af sygdomme og skadedyr i agurker og tomater. I år er vi gået i gang med at afprøve midlet AgriColle mod meldug i agurker. Resultaterne fra projekterne vil blive offentliggjort i Gartnertidende og i PlanteværnsNyt.

Begge projekter er støttet af *Produktionsafgiftsfonden for frugt og gartneriprodukter*.

I projektet "Nye anvendelser for kendte basisstoffer", som er finansieret af Miljøstyrelsen, arbejder vi for at få anvendelsen af kendte basisstoffer udvidet. Blandt andet afprøver vi om pilebarkekstrakt kan anvendes mod meldug i potteplanter. Pilebarkekstrakt er godkendt til brug i økologi.

Meldug på Duschnea

Beregningsprogram til tankblandinger af sprøjtemidler

Når der i en brugsanvisning står, at dosering er 0,05% eller 50 gram middel pr. 100 l vand ved 800-2.000 l vand pr. ha. Hvor meget er det så lige man skal blande i sprøjten tank?

Det kan du nu få hjælp til at beregne via nogle små programmer, som vi har lagt ud på www.hortiadvice.dk/beregninger.

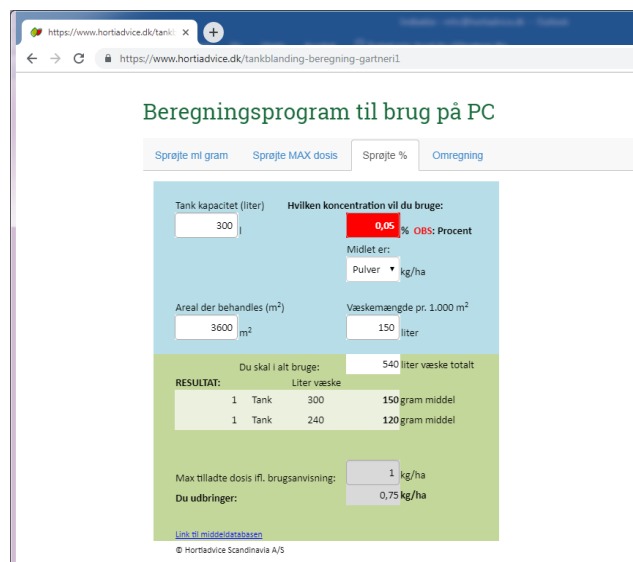
Programmerne kan bruges på computerskærmen (vælg Tankblanding beregning væksthushus).

Ønsker du i stedet at tage beregningen med ud i gartneriet, så findes programmet i en tilpasset mobiltelefon version, både til Iphone og Android.

Vælg "Tankblanding beregning væksthushus MOBIL". Ved at scanne det QR billede, som ligger på hjemmesiden under beregningen, så overføres programmet nemt til mobiltelefonen.

Beregningsprogrammerne er udviklet til væksthuse. Arealet angives i antal m² og ikke i ha.

Ideen bag programmerne er at forsøge at mindske mulige fejl, der kan opstå, når man står og skal veje middel af til at blande i sprøjten.

The screenshot shows a web browser with the URL <https://www.hortiadvice.dk/tank>. The page title is "Beregningsprogram til brug på PC". It features several input fields and a calculation button. The inputs are: Tank kapacitet (liter) set to 300, Hvilken koncentration vil du bruge: 0,05% (with a note "OBS: Procent"), Midlet er: Pulver (kg/ha), Areal der behandles (m²) set to 3600, and Væskemængde pr. 1.000 m² set to 150. The results section shows: Du skal i alt bruge: 540 liter væske totalt. The RESULTAT table shows: 1 Tank 300 150 gram middel, 1 Tank 240 120 gram middel. At the bottom, it shows: Max tilladte dosis ifl. brugsanvisning: 1 kg/ha, Du udbringer: 0,75 kg/ha. There is a link to "Link til middelegrænser" and a copyright notice "© HortiAdvice Scandinavia A/S".

Anne Krogh Larsen

Tlf: 87 40 54 76 / Mobil: 21 63 12 61
akl@hortiadvice.dk

Inge Ulsted Sørensen

Tlf: 87 40 53 89 / Mobil: 30 50 77 69
ius@hortiadvice.dk

Lene Eva Christensen

Tlf: 87 40 66 27 / Mobil: 51 55 80 55
lchr@hortiadvice.dk